

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 74272/17
Marica MIČIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 28. ožujka 2023.
u odboru u sastavu:

Pauliine Koskelo, *predsjednica*,
Lorraine Schembri Orland,
Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 74272/17) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska
državljanica gđa Marica Mičić, koja je rođena 1964. godine i živi u Koprivnici
(„podnositeljica zahtjeva”) i koju je zastupao g. D. Bukovac, odvjetnik iz
Zagreba, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih
prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 12. listopada 2017.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala
njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o zahtjevu,
očitovanja stranaka,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Zahtjev se odnosi na duljinu trajanja i navodnu nepoštenost kaznenog
postupka protiv podnositeljice zahtjeva, u kojem je proglašena krivom za
prijevanu jer je lažno prikazivala svoje prebivalište u Zagrebu i potraživala
neopravdane putne troškove od svojeg poslodavca, javne bolnice u
Koprivnici.

2. Dana 26. rujna 2012. oko 7 sati podnositeljica zahtjeva došla je u
policijsku postaju Koprivničko-križevačke županije kamo je bila pozvana
dati iskaz o svojem točnom prebivalištu.

3. Nakon što je podnositeljica dala tražene informacije, policija je u 9.48 telefakskom primila nalog od nadležnog državnog odvjetništva da podnositeljicu ispita u svojstvu osumnjičenice. Policijski službenik E. B. ispitao ju je u 11.05. Priznala je da ima prijavljeno prebivalište u Zagrebu, ali da zapravo živi u Koprivnici i povremeno posjećuje kćer koja studira u Zagrebu. Prije ispitivanja podnositeljica je poučena o pravu na šutnju i na mogućnost angažiranja branitelja, ali je izjavila da se odriče prava na branitelja te je potpisala izjavu o odricanju. Potpisala je i zapisnik o svojem ispitivanju, a da nije stavila nikakve primjedbe. Njeno ispitivanje snimljeno je uređajem za audio-video snimanje, a Vlada je dostavila video snimku ispitivanja

4. Podnositeljica je kasnije angažirala branitelja i zanijekala sve optužbe protiv nje u odgovoru na optužnicu podnesenu raspravnom sudu 16. studenoga 2012. Ustvrdila je da je, prije ispitivanja 26. rujna 2012., policijski službenik E. B. na nju vršio pritisak da ne angažira branitelja i da joj je prijetio pritvorom ako ne prizna optužbe koju su joj stavljene na teret. Raspravni sud ispitao je policijskog službenika E. B.-a koji je odlučno porekao da je na bilo koji način vršio pritisak na podnositeljicu ili joj prijetio.

5. Raspravni sud ispitao je još nekoliko svjedoka i pregledao niz dokumenata u spisu. Nekoliko susjeda iz Koprivnice iskazivalo je da podnositeljica zahtjeva živi u njihovoj zgradi, dok je susjed iz Zagreba iskazivao da nije živjela ondje tijekom razdoblja o kojem je riječ. Sud je odbio prijedlog podnositeljice da se osobno ispitaju svjedoci M. Z. i K. B., čije je iskaze policija uzela tijekom istrage i koji su svoj nedolazak na sudska ročišta opravdali medicinskim razlozima.

6. Dana 9. ožujka 2016. Općinski sud u Koprivnici proglasio je podnositeljicu zahtjeva krivom za prijevaru, osudio ju na kaznu zatvora u trajanju od osam mjeseci uz primjenu uvjetne osude od dvije godine i naložio joj da vrati iznose primljene na ime putnih troškova u iznosu od približno 8.000,00 eura (EUR). Taj je sud obrazložio da nije bilo potrebno osobno ispitati svjedoke M. Z. i K. B. jer je i bez njihovih iskaza utvrđeno činjenično stanje te da bi njihovo osobno ispitivanje dovelo do nepotrebnih troškova i odugovlačenja postupka. Taj je sud uzeo u obzir i podnositeljčino priznanje tijekom prvog ispitivanja od strane policije u odnosu na njezino kasnije poricanje optužbi te je detaljno objasnio zašto nije prihvatio njezinu potonju verziju događaja, već ju je smatrao neuvjerljivom i nelogičnom. Nije ni pronašao nikakav dokaz ili razlog zašto bi policijski službenik E. B. prijetio podnositeljici zahtjeva ili vršio pritisak na nju na bilo koji način.

7. Dana 1. rujna 2016. Županijski sud u Bjelovaru potvrdio je prvostupanjsku presudu potvrdivši da nije bilo dokaza o nedopuštenom pritisku na podnositeljicu zahtjeva, među ostalim na video snimci njezina ispitivanja od strane policije.

8. Odbijena je naknadno podnesena ustavna tužba podnositeljice zahtjeva. Odluka Ustavnog suda dostavljena je podnositeljici zahtjeva 11. svibnja 2017.

9. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je, na temelju članka 6. stavaka 1. i 3. Konvencije, da je tijekom ispitivanja od strane policije bila prisiljena priznati počinjenje kaznenog djela koje nije počinila, da je bila ispitana bez prisutnosti odvjetnika i da nije imala odgovarajuće vrijeme za pripremu svoje obrane. Prigovorila je i da se njezina osuda temeljila na iskazima dvoje svjedoka koji nisu bili ispitani na raspravi i da su nacionalni sudovi odbili njezin zahtjev za ispitivanjem tih svjedoka, a da nisu naveli dostatne i relevantne razloge. Konačno, prigovorila je duljini trajanja postupka.

Ocjena suda

A. Poštenost postupka

10. Podnositeljica je iznijela nekoliko prigovora o poštenosti kaznenog postupka protiv nje koje će Sud ispitati imajući u vidu relevantna opća načela sažeta u predmetima *Beuze protiv Belgije* [VV] (br. 71409/10, stavci 119. – 150., 9. studenoga 2018.) u pogledu prava na pristup odvjetniku na temelju članka 6. stavka 3. točke (c), *Schatschaschwili protiv Njemačke* [VV] (br. 9154/10, stavci 100. – 131., ECHR 2015) u pogledu spojivosti s člankom 6. stavkom 1. i stavkom 3. točkom (d) Konvencije postupka u kojem su kao dokazi upotrijebljeni iskazi svjedoka koji nije bio nazočan ni ispitivan na raspravi i *Gregaćević protiv Hrvatske* (br. 58331/09, stavci 49. – 52., 10. srpnja 2012.) u pogledu prava optuženika na temelju članka 6. stavka 3. točke (b) da ima „odgovarajuće vrijeme i mogućnost za pripremu svoje obrane”.

11. Glavna pritužba podnositeljice zahtjeva odnosi se na činjenicu da je prije njezina prvog ispitivanja od strane policije, policijski službenik E. B. navodno vršio pritisak na nju da odbije angažirati branitelja i da prizna počinjenje prijevare. S tim u vezi, Sud primjećuje da su domaći sudovi ispitali policijskog službenika E. B.-a i pružili detaljnu i uvjerljivu ocjenu navoda podnositeljice zahtjeva (vidi stavke 6 i 7 ove odluke). Utvrdili su da se policijski službenik E. B. ponašao profesionalno, da nije poznavao podnositeljicu zahtjeva i da joj nije imao razloga prijetiti. Zaključili su i da je na videosnimci podnositeljčina ispitivanja od strane policije prikazano kako podnositeljica jasno i mirno odgovara na pitanja, bez ikakvih naznaka da je bila pod nedopuštenim pritiskom.

12. Sud dalje navodi još da je podnositeljica zahtjeva potpisala policijski zapisnik o svojem ispitivanju od strane policije bez ikakvih pritužbi ili navoda o nedopuštenom pritisku (vidi stavak 3 ove odluke). Štoviše, iz spisa proizlazi da je podnositeljica prvi put prigovorila zbog navodnog nedopuštenog pritiska koji je vršio policijski službenik E. B. tek otprilike dva mjeseca

kasnije, u svojem odgovoru na optužnicu (vidi stavak 4 ove odluke). U nedostatku bilo kakvih daljnjih dokaza u prilog njezinim navodima, Sud nema razloga ne složiti se s gore navedenim zaključcima domaćih sudova.

13. Isto vrijedi i za navode podnositeljice o navodnom pritisku policije da ne angažira branitelja. Prije ispitivanja od strane policije podnositeljica je bila propisno poučena o svojem pravu na branitelja, ali se odrekla tog prava potpisivanjem dokumenta u kojem je to izričito navedeno. S obzirom da je podnositeljica bila obaviještena o svojem pravu na odvjetnika, da je potpisala izjavu kojom se odriče tog prava, da je prigovorila zbog navodnog pritiska koji je vršen na nju tek nakon dva mjeseca i da nikakve naznake da je vršen nedopušten pritisak nisu utvrđene u postupku pred domaćim sudovima, Sud zaključuje da se podnositeljica zahtjeva izričito i nedvosmisleno odrekla svojeg prava na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) da ju zastupa odvjetnik tijekom ispitivanja od strane policije (usporedi predmet *Goran Kovačević protiv Hrvatske*, br. 34804/14, stavak 75., 12. travnja 2018.).

14. Kada je riječ o prigovoru podnositeljice zahtjeva, koji treba ispitati na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (d), da nije imala mogućnosti ispitati svjedoke M. Z. i K. B., Sud prvo primjećuje da je raspravni sud izričito naveo da su činjenice predmeta bile dovoljno utvrđene čak i bez ispitivanja tih dvoje svjedoka ili uzimanja u obzir njihovih iskaza pred policijom. Međutim, čak i pod pretpostavkom da su njihovi iskazi u određenoj mjeri uzeti u obzir, Sud primjećuje da su postojali uvjerljivi razlozi da se te svjedoke ne ispita osobno (njihova starost i zdravstveno stanje), da njihovi iskazi nisu bili ni jedini ni odlučni dokazi protiv podnositeljice zahtjeva i da su postojali dovoljni uravnotežujući čimbenici kojima su se mogle nadoknaditi poteškoće s kojima se obrana možda suočavala, osobito zato što su domaćim sudovima podneseni značajni daljnji inkriminirajući dokazi (vidi stavak 6 ove odluke i usporedi nasuprot tome predmet *Paić protiv Hrvatske*, br. 47082/12, stavci 41. i 42. – 48., 29. ožujka 2016.; i *Dodoja protiv Hrvatske*, br. 53587/17, stavci 41. i 47., 24. lipnja 2021.).

15. Kada je riječ o tvrdnji podnositeljice da su domaći sudovi odbili njezin zahtjev za ispitivanjem svjedoka M. Z. i K. B., a da nisu naveli dostatne i relevantne razloge, Sud je već utvrdio da to nije bio slučaj (vidi stavak 14 ove odluke). Raspravni sud uzeo je u obzir zdravstveno stanje svjedoka i objasnio da njihovi iskazi više nisu bili potrebni s obzirom na ostale utvrđene činjenice u predmetu i da bi ustrajanje na ispitivanju tih svjedoka izazvalo nepotrebne troškove i daljnje odgode u postupku.

16. U tom smislu, Sud ponavlja da je dopuštenost dokaza prije svega pitanje koje se regulira u nacionalnom pravu. Zadaća Suda na temelju Konvencije nije odlučiti jesu li iskazi svjedoka bili pravilno prihvaćeni kao dokazi, već utvrditi je li postupak u cjelini, među ostalim i način na koji su dokazi izvedeni, bio pošten (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Van Mechelen i drugi protiv Nizozemske*, 23. travnja 1997., stavak 50., *Izješća o presudama i odlukama 1997-III*). Konkretno, nije dostatno da branjenik

prigovori da mu nije bilo dopušteno ispitati određene svjedoke; on uz to svoj zahtjev mora potkrijepiti objašnjenjem zašto je bilo važno ispitati dotične svjedoke, a njihovi iskazi moraju biti nužni za utvrđivanje istine (vidi *Perna protiv Italije* [VV], br. 48898/99, stavak 29. ECHR 2003-V).

17. U ovom predmetu podnositeljica zahtjeva nije objasnila zašto bi ispitivanje M. Z. i K. B., ponovno, ili uopće, bilo ključno za ishod postupka protiv nje, posebno imajući u vidu to da je oboje svjedoka policiji navelo da podnositeljica ne živi na svojoj prijavljenoj adresi u Zagrebu.

18. Konačno, u mjeri u kojoj se može smatrati da podnositeljica prigovara da nije imala dovoljno vremena za pripremu svoje obrane, kako zahtijeva članak 6. stavak 3. točka (b), Sud primjećuje da je na prvom ispitivanju od strane policije imala približno četiri sata od trenutka kad je obaviještena o razlozima zbog kojih je pozvana do trenutka kada ju je policijski službenik E. B. službeno ispitao u svojstvu osumnjičnice (vidi stavak 3 ove odluke). Tijekom tog vremena mogla se obratiti odvjetniku, što nije učinila, i mogla se pripremiti što će reći policiji ili se odlučiti na šutnju, što je njezino pravo o kojem je također bila poučena. Tijekom rasprave podnositeljica je također imala dovoljno prilika upoznati se s dokazima i iskazima protiv nje.

19. U svjetlu svih dokumenata koje posjeduje i ocjenjujući poštenost postupka u cjelini, Sud utvrđuje da ovi prigovori ne upućuju na postojanje povrede članka 6. stavaka 1. i 3. Konvencije.

20. Prema tome, ovaj je dio zahtjeva očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

B. Duljina trajanja postupka

21. Sud smatra da nije potrebno odlučiti o preliminarnom prigovoru Vlade u pogledu neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava jer je ovaj prigovor u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.

22. Razumnost duljine trajanja postupka, u smislu članka 6. stavka 1., mora se ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i u odnosu na sljedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i postupanje nadležnih vlasti (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Pélissier i Sassi protiv Francuske* [VV], br. 25444/94, stavak 67., ECHR 1999-II).

23. U ovom predmetu postupak je započeo 26. rujna 2012., na dan prvog ispitivanja podnositeljice od strane policije, a okončan je 11. svibnja 2017., na dan dostave odluke Ustavnog suda. Stoga je trajao otprilike četiri godine i sedam mjeseci na tri razine nadležnosti, što je razdoblje koje se ne može smatrati prekomjernim.

24. Iz toga slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

ODLUKA MIČIĆ protiv HRVATSKE

Iz tih razloga Sud jednoglasno

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 20. travnja 2023.

Dorothee von Arnim
Zamjenica tajnika

Pauliine Koskelo
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524